

Evo kršćanina...

Rebeka Jadranka Anić

Kad sam dobila poziv od *Kršćanskog akademskog kruga* da napišem svoja sjećanja o Željku Mardešiću, mislila sam da to ne ću moći učiniti. Sjetila sam se nekih besjeda u kojima se govoreći o pokojniku zapravo govorilo o sebi i na njegov račun veličalo sebe. Bojala sam se da se to i meni ne dogodi. Ili da mojim tumačenjem neke Željtkove riječi ne poprime drukčiji, njemu strani smisao. Kako vrijeme od Željtkove smrti odmiče, sve češće, međutim, imam potrebu svjedočiti o njemu. U razgovorima. Na seminarima. Zato se odlučih i na ovo kratko, pismeno svjedočanstvo.

Zbornik koji je Franjevački institut za kulturu mira posvetio Željku Mardešiću nosi naslov *Dijalogom do mira*. Naslov je pomno odabran. On je neka vrsta sažetka Željtkove osobnosti i njegova djelovanja. Da je bio osoba istinskoga dijaloga vjerojatno će još mnogi ustvrditi u svojim svjedočanstvima. Mene je fasciniralo značenje koje je dijalog za njega imao i način na koji ga je provodio. On nije bio osoba *povremenih* ili *prigodnih* dijaloga. On je bio osoba *svakodnevnoga* i *trajnoga* dijaloga. Nije bilo događaja ili teme koja ga nije izazivala na razgovor. Nije bilo osobe čije mišljenje nije želio čuti kao što nije bilo ni knjige, novina, TV i radio-emisija koje mu nisu bile zanimljive. Sve je pretvarao u predmet razmišljanja, u sredstvo potrage za dijagnozom duhovnoga stanja suvremenog čovjeka.

U dijalogu, Željko je poštivao svoje sugovornike/ce. Nikad nisam doživjela da sugovornike/ce želi nadglasati, nadjačati, pobijediti. Ako je naišao na nerazumijevanje, zašutio bi. Nije to bila šutnja odbijanja već razmišljanja o onome što čuje i izazov za neke nove postavke, za nove potrage.

Željko Mardešić nije se posebno bavio temom rodnih odnosa koja spada u područje mojega zanimanja, ali je rijetko tko kao on razumio ono što radim i shvaćao potrebitost te teme. Zajedno smo sudjelovali na nekim simpozijima. Moja bi tema – jer se ra-

dilo o ženama – na tim simpozijima uvijek bila pomalo »rubna« ili »ukrasna«: kad se već ima nekoga tko o temi simpozija može progovoriti i pod rodnim vidom, neka govori. U zbilji, rijetko je koga to zanimalo. Osim Željka. Nije ga zanimalo samo ono što bih ja govorila, već i način na koji reagiraju slušatelji. Pitanja, osmijesi, uzdasi... Ništa mu ne bi promaklo, sve je bilo predmetom promišljanja, razgovora, traženja novih rješenja.

Slušajući Željka, često sam pomislila: Evo pravoga kršćanina! Kod njega se nije mogao osjetiti jaz između mistike i politike. Bio je duboko mističan i iz toga zauzeto političan. U njemu se ozbiljila definicija mističara kao *čovjeka koji je u Bogu kod kuće, čovjeka koji svijet gleda Božjim očima i sluša Božjim ušima*, koji osjeća Božju strast za spasenjem čovjeka i stoga nema mira dok sve ne učini da se taj Božji naum ozbilji.

Zadnji sam put susrela Željka Mardešića na okruglom stolu koji je u lipnju ove godine organizirao *Franjevački institut za kulturu mira*. Kada sam ga ugledala kako ulazi u dvoranu, srce mi se sledilo. Na njegovomu sam tijelu prepoznala ono što neki nazivaju *znakovima smrti*. Lelujavim je korakom otišao do svoje sjedalice i sjeo. Teško je disao. Kada se, međutim, javio za riječ, moje su se zebnje na trenutak raspršile. Bio je to »uobičajeni« Željko. Željko kod kojega nikada nije bilo *znakova smrti*. Moglo bi se reći da kod njega nije bilo ni *znakova života*. Kod njega je bio samo *život u izobilju*. I taj njegov zadnji govor koji sam čula bio je – kao i uvijek – poput izvora: čist, jasan, svjež. Njegova analiza i sinteza društvene i crkvene situacije bila je, kao i uvijek, neposredna, nova, zauzeta.

Prekasno sam saznala da je bolestan da bih ga mogla posjetiti prije prijelaza u novi život. Ali Željko je to nadoknadio. Kao da nije mogao otići bez pozdrava. Prve noći nakon smrti, sanjala sam ga. Došao je u prostoriju u kojoj sam nešto radila i pustio me da mu govorim kako sam ga doživljavala, što mislim o njegovu djelovanju. Čak se i sam uključio u taj govor da bi u jednom trenutku rekao: »Sada je dosta. Moram ići!« Povukao se prema dnu sobe i nestao. Probudila sam se duboko ganuta. I nisam imala dojam da je bio san. Činilo mi se da smo se zbilja pozdravili i da drukčije nije ni moglo biti. Kao da je želio zapečatiti sve prethodne susrete, ali i podsjetiti da je njegova odsutnost na način nove prisutnosti. I tu novu prisutnost trajno osjećam.